

CURIERUL JUDICIAR

DOCTRINĂ — JURISPRUDENȚĂ — LEGISLAȚIUNE — ECONOMIE POLITICĂ — FINANȚE

DIRECTOR: D. ALEXANDRESCO

PRIM-REDACTOR: ION N. CESĂRESCU

A B O N A M E N T U L

Pe an, în România	30 lei
6 luni	16 "
3 luni	8 "
Străinătate: 40 lei pe an, 20 pe 6 luni	

A P A R E

De două ori pe săptămână sub redacțiunea unui comitet

Abonamentele se plătesc tot-d'a-una înainte

REDACȚIA & ADMINISTRAȚIA

București, CALEA RAHOVEI—5

Lângă Palatul Justiției

TELEFON No. 748

S U M A R :

JURISPRUDENȚĂ ROMÂNĂ:

Curtea de casație, secția I: N. Basilescu cu Michel Gologorski;
Curtea de casație, secția III: Evanghelie Luca cu Kiriac D. Vladicoglu;
Idem: Osius Auschmit cu Prefectura jvl. Gorj;
Tribunalul Comercial Ilfov: Ig. Bassa cu Alexe Dobrescu;
Tribunalul Fălcu: D. Manoliu cu Moștenitorii Teleman, cu o
Observație de d-l D. Alexandresco.
Judecătoria Ocol. Vulcan (Gorj): Ion N. Mischie și alții, con-
travenție la legea meseriilor.

JURISPRUDENȚĂ ROMÂNĂ

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTITIE, Secțiunea I

Audiența de la 25 Octombrie 1905

Președenția D-lui G. N. BAGDAT, Consilier

N. Basilescu cu Michel Gologorski

Comunicarea actelor.—Acte prezentate în instanță de o parte asupra cărora cea altă parte a primit discuția, fără a cere comunicarea lor.—Dacă instanța se poate întemeia pe asemenea acte în hotărârea sa. (Art. 97 Pr. civilă).

Aprecierea instanțelor de fond.—Dreptul lor suveran de a constata intențiunea și voința părților contractante, cum și de a stabili că o parte nu poate invoca buna sa credință.

Imobile rurale.—Ce se înțelege prin imobile rurale.— (Art. 7 al. 5 din constituția din 1884).

Drepturi câștigate.—Ce a înțeles legiuitorul prin aceste drepturi câștigate din par. 5 art. 7 din constituția de la 1884;

Strein. — Strein creștin născut în țară sub imperiul regul. organic, și al convențiunei din Paris.—Dacă unui asemenea strein i se poate impune naționalitatea Română.—(Art. 2 C. civ. și 46 din convenția de la Paris din 1858).

1. Ori de câte ori se constată că anume acte a fost prezentate în instanță de partea pârâtă, și că cea altă parte a primit discuția asupra lor, fără să uzeze de dreptul de a cere comunicarea lor, acele acte conform art. 97 Pr. civ., rămân dobândite cauzei așa că partea care a primit discuția nu se poate plânge că a fost surprins și că i s'ar fi violat dreptul de apărare prin aceea că instanța de fond s'a întemeiat pe asemenea acte.

2. Constatarea în fapt a intențiunei și voinței părților contractante lăsate la aprecierea suverană a judecătorilor de fond, scapă de sub controlul Curții de casație când nu se reazămă pe fapte eronate.

3 Imprejurările și elementele din care instanța de fond stabilește că o parte nu poate invoca buna sa

credință constituie cestiuni eminamente de fapt, care scapă de sub controlul Curții de casație.

4. Atât din spiritul și litera art. 7 al. 5 din constituție combinat cu principiile legii rurale din 1864, cât și din acelea ale dreptului comun rezultă că prin imobile rurale, se înțelege toate câte sunt situate în afară de teritoriul comunelor urbane, în opoziție cu tot ce fiind situat în interiorul acestora din urmă sunt urbane.

Prin urmare nu se poate pretinde că un pământ situat în afară de o comună urbană, dar destinat spre a se face pe el clădiri, ar deveni prin aceasta urban, aceasta ne putând rezulta din nici o dispozițiune a legii rurale pe care a avut-o în vedere legiuitorul constituant din 1884.

5. Prin drepturi câștigate despre care se vorbește în paragraful 5 de sub art. 7 din constituție, legiuitorul n'a putut înțelege de cât proprietățile dobândite deja, iar nu și drepturile ce streinii aveau de a dobândi imobile rurale după legile anterioare, drepturi ce fiind numai niște simple expectative, pentru cei ce le aveau mai înainte, cei ce au apucat să uzeze de ele, au câștigat drepturi asupra imobilelor dobândite, și despre aceste drepturi câștigate vorbește, și numai la ele a înțeles să se refere legiuitorul prin art. 7 sus citat.

6. Nu se poate impune naționalitatea română unui strein creștin născut în țară sub imperiul regulamentului organic și al convențiunei din Paris, dacă acel strein și'a manifestat voința de a nu se lepăda de naționalitatea părinților săi, prin toate actele lui publice.

Decisiunea 423/905.—Respins recursul făcut de N. Basilescu contra sentinței Tribunalului Ilfov, s. III cu No. 287/904, dată în proces cu Michel Gologorski.

Curtea,

Ascultând pe d-nii avocați: N. Basilescu, D. Comșa, N. A. Papadat și B. Păltineanu în dezvoltarea motivelor de casare; și D-l avocat Mandy, în combateri;

Deliberând,

Asupra motivului I de casare:

«Exces de putere, nemotivare, omisiune esențială, violarea art. 70 alin. 1 și 2, art. 72 alin. final proc. civ.

«Nesocotirea dreptului de apărare.

«Recalmantul la prima instanță nu s'a servit de cât de niște chitanțe de plată emanate de la mine și de un certificat al Consulatului Austro-Ungar, care însă nu putea face probă în justiție a naționalității sale, dovadă că însuși Tribunalul nu pune nici un temel pe el. La tribunal însă, chiar la înfățișarea procesului reclamantul a exhibit un nou certificat al Consulatului Austro-Ungar, un certificat de căsătorie și un bilet de liberă petrecere adică tocmai actele pe

carî tribunalul se întemeiază pentru a declara că reclamantul de și născut în țară, din părinți creștini, sub regulamentul organic, și de și de atunci și până acum a domiciliat și locuit aci, e totuși străin, supus austro-ungar;

«Surprins de prezentarea în instanță chiar a acestor acte, după care nici chiar o copie pe hârtie simplă nu era în dosar, am cerut tribunalului să ordone comunicarea acestor acte, conform legii, adică să se depue în copie și în original la dosar cu 15 zile mai înainte de înfațișarea procesului, pentru a le putea studia și eu, sau să le scoată din cauză;

«Față cu cererea mea, partea însă a declarat în instanță că nu se servă în proces cu alte acte de cât cu cele ce s'au produs la prima instanță și carî se află în dosarul judecătoreștii de ocol și tribunalul luând act de declarațiunea părții respinge cererea mea de amânare.

«Cu toată însă această declarațiune și cu toată hotărîrea tribunalului că reclamantul nu se va putea servi de alte acte de cât cele ce se află în dosarul judecătoreștii de ocol, reclamantul s'a servit în concludsiile sale scrise, adică în mod subreptice fără știrea mea, fără ca eu să le pot discuta aceste acte noi și tocmai pe aceste acte noui tribunalul și întemeiază sentința sa.

«Acele acte nici azi nu sunt atașate la dosar, nici în copie nici în original. Acest mod de a judeca al tribunalului constituie o adevărată denegare de dreptate, o surprindere, o violare a dreptului meu sacru de apărare, drept pe care legiuitorul l'a îngrădit în sus citatele texte de lege pe care tribunalul fățiș le înlătură și le violează.

«Făcând însă această ne mai auzită călcare de lege, tribunalul nu justifică cel puțin împrejurarea gravă care a împiedicat pe parte să nu depună actele în termenul legal și nici ține seamă de declarațiunea mea verbală și în scris și chiar de propria sa hotărîre de a înlătura din debateri toate acele acte ce nu fuseseră produse la prima instanță, și nici cel puțin motivează strania sa hotărîre de a se întemeia pe acte necomunicate legalmente, nediscutate în instanță și nedobândite cauze».

Având în vedere sentința Trib. Ilfov s. III cu No. 287/904 atacată prin recursul de față;

Având în vedere că recurentul N. Basilescu, prin arătatul mijloc de casare, se plânge că actele carî nu-î au fost comunicate și pe care pe lângă altele se întemeiază sentința tribunalului sunt: actul de căsătorie al intimatului, Michel Gologorski, din care rezultă că cu ocaziunea acelei căsătorii s'a făcut cercetări prin Consulatul austro-ungar, dacă nu există piedică la căsătorie, și un bilet de liberă petrecere în țară, eliberat intimatului de Prefectura poliției Capitalei;

Considerând că tribunalul constată printr'unul din considerantele sentinței sale, că față cu aceste acte, recurentul N. Basilescu, a susținut că înainte de 1 Decembrie 1865, data promulgării C. civ., toți străinii creștini născuți în România erau români or care ar fi fost naționalitatea părinților lor, potrivit principiului «jus soli» singur atunci determinat, și așa fiind intimatul Michel Gologorski e român, întru cât se dovedește că s'a născut în Galați în 1859;

Considerând că din acestea rezultă neîndoios că suszisele acte au fost prezentate în instanță de intimat, și că recurentul a primit discuția asupra lor, fără să useze de dreptul ce conf. art. 72 Pr. civ., ar fi avut să ceară comunicarea lor, rămânând astfel conform art. 97 din aceeași procedură dobândite cauze;

Că astfel fiind nu poate fi vorba de surprindere și de violarea dreptului de apărare, după cum se preținde prin acest mijloc de casare;

Asupra motivului II de casare:

«Exces de putere, denaturarea învoeleși și rea aplicare a art. 1294 și urm. C. civ. După ce tribunalul constată în fapt că părțile au convenit că vânzarea nu e definitivă, că proprietatea locului cumpărat nu trece asupra cumpărătorului, de cât prin plata integrală a tuturilor ratelor, că până atunci cumpărătorul nu dobândește nici un drept de proprietate și că nu-î de cât un simplu proiect de cumpărare-vinzare,

contrariu afirmărilor scrise ale părților contractante, caută să dovedească că în speță e o vânzare perfectă.

«Instanța de fond poate da un caracter convențiunei necalificate de părți, ea poate să și constate că alt-fel era convențiunea de cum au calificat-o părțile, însă suveranitatea ei de interpretare nu poate merge până acolo în cât atunci când părțile declară expres că nu vor să facă o vânzare ci numai un proiect de vânzare și pentru ca să întărească aceasta, afirmă că proprietatea nu se transmite, ca să zică contrariu. Decî când instanța de fond spune în speță că părțile au convenit să facă o vânzare definitivă, comite un exces de putere, denaturând contractul și aplică rău art. 1294 și urm. C. civ.»

Având în vedere că se constată din sentința atacată că intimatul de azi în recurs, Michel Gologorski, a chemat în judecată pe recurentul N. Basilescu, cerând ca justiția să pronunțe față cu dînsul anularea vânzării unui lot de pământ situat pe moșia Măicănești Grefoaica, astă-zi numită Bucureștii noi și să condamne pe N. Basilescu atât la restituirea ratelor plătite din preț, în sumă de 1236 lei, cât și la daune interese;

Având în vedere că reclamantul Gologorski și-a întemeiat această acuzațiune pe faptul că dînsul fiind străin, nu putea deveni proprietar pe un pământ rural, conf. art. 7 § 5 din constituție;

Având în vedere că la această acțiune recurentul N. Basilescu pe lângă alte mijloace de apărare a opus și o cerere reconvențională, pretinzând ca să fie autorizat a reține cu titlu de daune suma din preț achitată de intimat, în virtutea condițiunei resolutorie exprese prevăzută în actul care constată convențiunea intervenită între părți, condițiune în baza căreia vânzarea s'ar fi resiliat de drept și i s'ar cuveni acea sumă;

Având în vedere că tribunalul în apel prin sentința supusă recursului a confirmat cartea de judecată a județului ocolului 6 București cu No. 2037 din 1901, prin care este obligat N. Basilescu să plătească reclamantului 1236 lei și a respins în același timp pentru motivele arătate în sentința sa cererea reconvențională a recurentului N. Basilescu;

Având în vedere că recurentul a invocat ca mijloace de apărare la acțiunea de față că: în speță nu există un contract de vânzare cumpărare, ci o simplă promisiune din parte-i de a vinde lui Gologorski o porțiune de pământ după ce acesta va îndeplini oare carî condițiuni anume arătate de recurent; că în asemenea cas nu poate fi vorba de anularea unui contract de vânzare în virtutea art. 7 din constituție; că Gologorski nu poate invoca calitatea lui de străin căci deși născut din părinți străini, el e născut în țară la Galați în anul 1859 și conform vechii noastre legislațiuni străinii născuți în țară erau români în virtutea principiului «jus soli»; că în fine locul vîndut lui Gologorski e un imobil urban, căci deși e situat afară dintr'o comună urbană dar terenurile din Bucureștii Noi fiind destinate a se construi pe dînsese nu intră în prevederile art. 7 din constituție;

Având în vedere că din aceste mijloace de apărare precum și din faptul că tribunalul a respins cererea reconvențională recurentul trage toate motivele de casare aduse azi în discuțiunea acestei Inalte Curți;

Considerând că tribunalul cercetând toate clausele din convențiunea intervenită între părți precum și cele adăogate pe chitanțele de plata ratelor constată în fapt că intențiunea și voința părților contractante a fost de a face un adevărat act de vânzare a unui imobil cert și care trebuia să aibă de efect transferarea proprietății aceluși imobil întru cât părțile erau înțelese asupra prețului și asupra lucrului (art. 1295 C. civ.);

Considerând că constatatarea în fapt a intențiunei și voinței părților contractante lăsată la aprecierea suverană a judecătorilor de fond, scapă de sub controlul Curții de casațiune, când nu se reazămă pe fapte eronate, ceea ce nu s'a putut învedera în specie, și o atare constatare nu poate fi criticată sub cuvânt că judecă-

torii de fond și-ar fi putut forma o altă convingere din elementele de apreciere puse în discuțiune de părți;

Că astfel fiind mijlocul de casare se găsește neîntemeiat;

Asupra motivului al III-lea :

«Rea aplicare a efectelor condițiunei suspensive.

«Tribunalul afirmă că în specie e vorba de o vânzare supusă condițiunei plăței integrale a prețului.

«Dacă ar fi așa, această condiție, nu ar putea fi de cât suspensivă și efectul ei ar fi că cumpărătorul nu dobândește nici un drept până la îndeplinirea condițiunei. Ea nu are de cât o spes debitum iri.

«Tribunalul fără a vedea aceasta, consideră totuși că efectul condițiunei noastre, a fost de a face pe intimat să dobândească imediat proprietatea contra dispozițiunilor de ordine publică, prevăzută în art. 7 al. 5 din constituție, ca anulează o transmitere de proprietate, înainte de a exista».

Considerând că Tribunalul cercetând clauza relativă la modul cum urma să fie plătit prețul, constată că părțile au stipulat că neplata ratelor la timpul fixat, atrage rezoluția convențiunei;

Considerând că Tribunalul deducând cu drept cuvânt din această stipulațiune că condițiunea este resolutorie, iar nu suspensivă, după cum se pretindea de recurent, acest mijloc de casare se găsește neîntemeiat;

Asupra motivului al IV-lea :

«Rea interpretare a art. 7 al. 5 din constituție și violarea art. 978 C. civ. și nemotivare.

«După ce Tribunalul consideră contractul dintre noi ca o vânzare perfectă, constată că ambele părți aveau cunoștiință, că fac un act nul.

«Prin aceasta se violează art. 978 cod. civ. după care trebuie a se interpreta o convenție, în sensul ce poate avea un efect.

«Ori în speță dacă ar fi fost vorba de o vânzare perfectă, și dacă ambele părți ar fi știut că Gologorski nu putea cumpăra un imobil rural, atunci cert că intenția părților contractante a fost că Gologorski să cumpere valoarea acestui imobil pentru speculă.

«După jurisprudența Inaltei Curți de casație, secțiuni-unite, străinului căruia i se transmite un imobil rural printr'o convenție oare care, i se transmite numai valoarea lui, intenția părților contractante ne fiind de a face un act nul».

Considerând că întru cât este stabilit că între părți s'a petrecut o vânzare perfectă, dar că această vânzare fiind făcută unui străin, care față cu dispozițiunile art. 7 al. 5 din constituție, nu putea să dobândească pământul rural vândut și întru cât este neexact, în fapt, după cum se prelinde, că Tribunalul neexact, prin sentința atacată, că ambele părți aveau cunoștiință că fac un act isbit de nulitate, urmează că și acest mijloc de casare este neîntemeiat;

Asupra motivului al V-lea :

«Un indoit exces de putere, eroare grosieră de fapt, care a întrenat o gravă eroare de drept și violarea art. 998 cod. civil.

«Tribunalul cu exces de putere judecând intuitu personae, susține că eu nu pot invoca buna mea credință, căci numele de Gologorski ar fi trebuit să-mi atragă atențiunea ca să nu tratez cu d-sa de cât când m'ași fi convins că se găsește în condițiunile de a putea cumpăra pământ rural. Eu însă tocmai spre a mă putea apăra contra acestui argument al lui Gologorski, însuși și de Tribunal, am propus martori spre a dovedi că el cu intențiune mi-a ascuns calitatea de strein, m'a împedat să vizitez terenul meu altor cumpărători, altor amatori ce se imbulzeau, că la toți aceia cari m'i-a spus că sunt streini eu le-am declarat că după exemplul Regelui, le închiriez terenurile pe 99 ani etc.

«Tribunalul însă nici nu se pronunță asupra acestei dovezii cerută de mine și pune în principiu că numele este suficient pentru a imprima naționalitatea ei;

«Din aceste fapte greșite și nedovedite el tragă concluziunea că eu singur trebuie să suport consecințele faptului lui Gologorski de a se fi amestecat fără drept în afacerile mele,

cea ce de sigur constituie un exces de putere și o flagrantă violare a art. 998 cod. civil».

Considerând că împrejurările și elementele din care tribunalul stabilește că recurentul nu poate invoca buna sa credință, constituind cestiunii eminamente de fapt, scapă controlului acestei Inalte Curți;

Considerând că se constată din sentința atacată că recurentul n'a mai propus martori în apel, la tribunal, spre a face dovada ce pretinde prin acest mijloc de casare;

Că prin urmare nici acest motiv nu este întemeiat;

Asupra motivului al VI-lea :

«Eroare grosieră de fapt și rea aplicare a art. 1294 și urm. din cod. civ.

«Tribunalul pentru a putea zice că vânzarea de față are un obiect cert și determinat, afirmă fără a dovedi cu nimic că numărul de chitanțe de vânzare, zis din cartea loturilor indică acest loc în individualitatea lui; ori acest fapt este absolut inexact, acest număr este numărul de ordine al loturilor, precum rezultă din registrele ce presint, registre pe cari Tribunalul nu mi le-a cerut și din reprezentarea cărora Tribunalul mi face mie defendor, o vină.

«Deci obiectul vânzării ne fiind determinat în individualitatea lui cumpărătorul nu putea dobândi de cât un drept de creanță iar nu de proprietate asupra locului în litigiu».

Considerând că și în această privință, constatarea Tribunalului se reduce la o cestiune de fapt, care scapă controlului Curței de casație, de oare ce Tribunalul stabilește că intimatul Gologorski a cumpărat un imobil determinat și anume lotul No. 61, indicat și în planul pentru facerea căruia i s'a perceput o taxă specială de 3 lei;

Că dar nici acest motiv nu este întemeiat;

Asupra motivului al VII-lea :

«Violarea și falșa aplicare a art. 7 al. 5 din constituțiune.

«Tribunalul crede că prin imobile rurale, trebuie să înțelegem ori ce imobil, chiar clădirile și terenurile pentru clădiri situate într'o comună rurală și vice versa prin imobile urbane ori ce imobil sau moșiele coprinse în raza unei comune urbane. Ori din litera și spiritul acestui articol rezultă că prin imobile rurale nu trebuie să înțelegem de cât proprietățile rurale,—fundus—adică moșiele ori unde ar fi situate, fie într'o comună urbană fie într'o comună rurală și prin imobile urbane, numai clădirile și terenurile pentru clădiri, fie ele situate în comunele urbane sau în cele rurale».

Considerând că atât din spiritul și litera art. 7 al. 5 din constituție combinat cu principiile legii rurale din 1864, cât și din acelea ale dreptului comun, rezultă că prin imobile rurale se înțelege toate câte sunt situate în afară de teritoriul comunelor urbane, în opoziție cu tot ce fiind situat în interiorul acestora din urmă sunt urbane;

Considerând că distincțiunea ce se face de recurent și prin care pretinde că un pământ situat în afară de o comună urbană, dar destinat spre a se face pe el construcțiuni ar deveni prin această urban, ne putând a resulta din nici o dispoziție a legii rurale, pe care a avut-o în vedere legiuitorul constituant din 1864, nu poate fi admisibilă;

Considerând că ast-fel fiind și acest mijloc de casare se găsește neîntemeiat;

Asupra motivului al VIII-lea :

«Violarea și falșa aplicare art. 7 al. 5 ultimul aliniat. Acest articol zicând că drepturile până acum câștigate sunt respectate a înțeles că dreptul de a dobândi imobile rurale în România este respectat acelor care le aveau după convențiunile în vigoare sau după vechile legiuri, iar nu că streinii ce dobândiseră proprietăți imobiliare nu vor fi despoziți de drepturile lor de proprietate și fără această dispozițiune, fiind constant că legile în principiu nu au efect retroactiv (art. 1 cod. civ.), Gologorski fiind născut în România înainte de 1879, are deci dreptul de a dobândi imobile rurale în România».

Considerând că prin drepturi câştigate despre cari se vorbeşte în paragr. 5 de sub art. 7 din constituţie, legiuitorul n'a putut înţelege de cât proprietăţile dobândite deja, iar nu şi drepturile ce streinii le aveau, de a dobândi imobile rurale după legile anterioare ;

Considerând că aceste din urmă drepturi fiind numai nişte simple expectative pentru cei ce le aveau mai înainte, cei ce au apucat să useze de ele, au câştigat drepturi asupra imobilelor dobândite şi despre acele drepturi câştigate vorbeşte şi numai la ele a înţeles să se refere legiuitorul prin suscitata dispoziţie din art. 7 ;

Considerând deci că şi acest mijloc de casare se găseşte neîntemeiat ;

Asupra următorului mijloc de casare :

«Violarea principiului în deobşte recunoscut de vechiul nostru drept, de Regulamentul organic, şi de art. 46 al Convenţiunii din Paris, după care copiii născuţi în teritoriul român din părinţi creştini, sunt Români combinat cu art. din cod. civ. după care naţionalitatea unui individ se perde prin aşezarea într'o ţară străină, fără spirit de întoarcere, că naţionalitatea într'un asemenea cas nu se poate păstra animo tantum, că în orî-ce cas întru cât priveşte pe naţionali români cari conform dreptului naţional îl puteau considera ca român nu li se poate opune urmările ce ar putea decurge din conservarea calităţii lui de strein, făcută în mod clandestin, nepublic.

«Este constatată în specie că intimatul Gologorski este născut în România la 1859, deci sub imperiul Regulamentului organic şi al Convenţiei din Paris, din părinţi creştini, că de atunci şi până acum el a locuit şi domiciliat în România fără să mai aibă intenţiunea de a se întoarce vreodată în ţara lui de origină, că aşa dar conform dreptului român, este român ; afirmaţiunea lui chiar dovedită că 'şi-ar fi păstrat faţă de statul său de origină naţionalitatea sa, nu se poate opune dreptului român şi în special drepturilor şi raporturilor de drept stabilite de el şi naţionalii români întru cât sunt acte clandestine nepublice, buna lor credinţă fiind astfel frustrată, deci faţă de mine Gologorski este român, el putea cumpăra şi-i pot opune clausa resolutorie din art. 7 din condiţiunile generale de vânzare».

Considerând că tribunalul constată prin sentinţa atacată că intimatul Gologorski, a fost în tot-d-auna supus strein şi a făcut serviciul armatei în Austria ;

Considerând că conform principiului dreptului comun, după cum statutul personal al unui român îl urmăreşte ori unde s'ar afla în streinătate (art. 2 cod. civ.) tot asemenea şi un strein născut în ţara românească îşi păstrează naţionalitatea părinţilor săi ;

Considerând că după art. 46 din convenţiunea din Paris din 1858, Moldovenii şi Valachii de ori ce rit creştin, se puteau bucura de o potrivă de drepturile politice, ca şi românii, prin aceasta însă nu se poate nesocoti principiul mai larg, în această materie, recunoscut în dreptul ginţilor, principii dupe care indivizii sunt liberi a-şi păstra naţionalitatea în orî ce ţară s'ar găsi dânsii ;

Considerând că din acestea rezultă neîndoios că nu se poate impune naţionalitatea română unui străin creştin născut în ţară sub imperiul regulamentului organic şi al convenţiunii din Paris dacă acel străin 'şi-a manifestat voinţa de a nu se lepăda de naţionalitatea părinţilor săi prin toate actele lui publice şi chiar prin contribuţiunea cea mai de căpetenie a sângelui după cum în specie a făcut intimatul Gologorski ;

Considerând dar că şi acest ultim mijloc de casare fiind neîntemeiat, recursul se găseşte ne fondat ;

Pentru aceste motive, Curtea, respinge recursul, etc.

INALTA CURTE DE CASATIE ŞI JUSTITIE, Secţia III

Audienţa de la 26 Septembrie 1905

Preşedentia D-lui C. G. ȘTEFĂNESCU, Preşedinte

Evanghelie Luca cu Kiriac şi D. Vladicoglu

Acţiune cambială.—Excepţiunile ce se pot opune de debitor la asemenea acţiune.—Dacă în asemenea acţiune,

proba testimonială e admisă, şi în ce anume împrejurări.—Post datarea unei cambii.—Frauda la lege.—Dacă fraudă poate fi dovedită cu martorii cu ocazia cercetărilor acţiunii cambiale.

Cestiunea de a se şti dacă excepţiunea ce opune debitorul cambiei, comportă o grabnică soluţiune.—Apreciere de fapt.—(Art. 349 şi 55 C. comercial şi 1203 C. civil).

Dacă este adevărat că, conform art. 349 din codul comercial, debitorul nu poate opune la acţiunea cambială de cât excepţiunile personale ce sunt de o grabnică soluţiune, şi întemeiate pe o probă scrisă, nu este mai puţin adevărat însă că dispoziţiile acestui text de lege, trebuie combinate cu acelea ale art. 55 din acelaşi codice, care prevede că, chiar când codicilul comercial cere proba prin scris, încă proba testimonială e admisibilă, în cazurile în care ea este admisă de codul civil.

Că după art. 1203 C. civil, fraudă, dolul şi violenţa pot fi dovedite prin prezumpţiuni şi martori, ca unele ce nu sunt de natură a lăsa părţilor posibilitatea de a-şi procura o probă scrisă.

Prin urmare, prin post datarea unor cambii ridicându-se emitentului mijlocul de a le ataca în nulitate pentru cauză de minoritate, această post datare constituie o fraudă la lege, ce pune pe emitent în imposibilitate de a lua o probă scrisă şi pe cât timp, o asemenea fraudă poate fi dovedită cu martori după codul civil, tot cu martori poate fi dovedită şi cu ocazia cercetării acţiunii cambiale.

2. Cestiunea de a se şti, dacă excepţiunile personale ce opune debitorul la acţiunea cambială, comportă o grabnică soluţiune, constituie o cestiune de fapt, lăsată la aprecierea instanţelor de fond, care scapă de sub controlul Curţii de casaţie.

Decisiunea 17/905.—Respins recursul făcut de Evanghelie Luca contra decisiunii Curţii de apel din Galaţi, s. I cu No. 13/903 dată în proces cu Kiriac şi D. Vladicoglu.

Curtea,

Ascultând pe d-l avocatur M. Sipsomo în dezvoltarea motivelor de casare ;

Pe d-l avocatur Păltineanu în combateri ;

Deliberând,

Având în vedere decisiunea Curţii de apel din Galaţi cu No. 13 din 3 Iunie 1903, ce este supusă recusului ;

Având în vedere că prin această decisiune se constată :

Că Kiriac Vladicoglu a fost condamnat de Tribunalul de Covurlui de a plăti lui Evanghelie G. Luca suma de 7500 lei, valoarea a trei cambii subscribe de densus ;

Că Kiriac Vladicoglu, făcând apel, a reînnoit la Curte cererea făcută la prima instanţă de a i se admite proba testimonială, pentru a dovedi că cele trei cambii fuseser subscribe în timpul minorităţii sale, că ele nu purtau adevărata dată a emisiunii lor, ci fuseser post date după venirea lui în majoritate, pentru a-i ridica mijlocul de a cere anularea obligaţiunii sale ;

Având în vedere că Curtea din Galaţi, admitând proba testimonială, 'şi face convingerea despre existenţa faptelor invocate din depunerile martorilor şi din diferitele împrejurări ale cauzei, constată temeinicia mijlocului de apărare şi anulează cele trei cambii, ce făceau obiectul acţiunii ;

Având în vedere motivele de casare invocate de recurentul Evanghelie Luca în contra decisiunii Curţii de apel ;

Asupra motivului I :

«Violarea dispoziţiunii de ordine publică a art. 118 din procedura civ. în dispoziţiunea decisiunii se zice că ea a fost citită

în ședință publică în ziua de 3 Iunie 1903, însă din chiar corpul deciziunii se constată că afacerea a fost înfașisată și judecată în ziua de 3 Iunie 1903, și, din cauză că orele au fost înaintate, deliberarea nu s'a putut face în acea zi, astfel că constatarea că zisa deciziune s'a citit în public în ziua de 8 Iunie fiind eronată lipsește absolut constatarea, când anume s'a citit în public deciziunea și dacă s'a citit, nici dacă părțile au fost înștiințate, spre a fi față la citirea ei.

Considerând că prin jurnalul Curții cu No. 1086 din 1903 se constată, că debaterile acestui proces s'au terminat în ziua de 2 Iunie din acel an și, din cauză că orele erau înaintate, s'a amânat deliberarea și pronunțarea deciziunii pentru a doua zi;

Considerând că conținutul acestui jurnal a fost citit în public, în prezența părților;

Considerând că față de acest act judecătoresc care constată cum s'au petrecut lucrurile, rămâne învederat că deciziunea Curții a fost pronunțată în ziua de 3 Iunie 1903, și mențiunea ce dăna face despre această dată, de parte de a fi eronată, conține espresiunea adevărului, astfel că motivul de casare urmează a se respinge ca neexact în fapt;

Asupra motivului II:

«Violarea art. 349 cod. comer.

«Tribunalul și Curtea, contrar prescripțiilor din zisul articol, au admis în contra unei acțiuni cambiale, excepțiunile propuse de pârît, cari n'au fost lichide și de o soluțiune grabnică și a căror dovadă s'a făcut cu proba testimonială».

Considerând că dacă este adevărat că, conform art. 349 din codicele de comerț, debitorul nu poate opune la acțiunea cambială de cât excepțiunile personale ce sunt de o grabnică soluțiune și întemeiate pe o probă scrisă, nu este mai puțin adevărat însă că dispozițiile acestui drept de lege trebuiesc combinate cu dispozițiile art. 55 din același codice;

Considerând că prin art. 55 sus citat legiuitorul stabilește în principiu, că chiar când codicele comercial cere proba prin scris, încă proba testimonială este admisibilă în cazurile în care ea este admisă după regulile cod. civil;

Considerând că, după ultimele dispoziții ale art. 1203 din cod. civil, fraudă, dolul și violența pot fi dovedite prin presumpțiuni și martori, ca unele ce nu sunt de natură a lăsa părților posibilitatea de a-și procura o probă scrisă;

Considerând că, în specie, post datarea cambiilor, subscrise de Kiriac Vlădicoglu, a avut de obiect de a ridica emitentului mijlocul de a le ataca în nulitate pentru cauză de minoritate; că, prin urmare, această post datare constituie o fraudă la lege ce pune pe emitentul cambiilor în imposibilitate de a lua o probă scrisă, și, pe cât timp o asemenea fraudă poate fi dovedită cu martori după principiile dreptului civil, tot cu martori ea poate fi dovedită și cu ocaziunea cercetării acțiunii cambiale, conform art. 55 combinat cu 349 din codicele comercial;

Considerând că, sub această privire, motivul de casare este neîntemeiat în drept;

Considerând că în ce privește cesțiunea de a se ști, dacă excepțiunile personale, ce opune debitorul la acțiunea cambială, comportă o grabnică soluțiune, aceasta constituie o cesțiune de fapt, lăsată la aprecierea instanței de fond și scapă de sub controlul Curții de casare;

Pentru aceste motive, Curtea, respinge, recursul etc.

Audiența de la 14 Octombrie 1905

Președinția D-lui G. C. ȘTEFĂNESCU, Președinte

Osias Ausschnitt cu Prefectura jud. Brăila

Legea consiliului județean. — Drepturile recunoscute Prefectului prin art. 91 din zisa lege. — Apel făcut de

Prefect. — Dacă acest apel este valabil. — Apărarea intereselor județului din'naintea instanțelor judecătorești. — Dacă județul poate fi apărat și de un alt avocat de cât acela al Statului — (Art. 91 din legea consiliului județean).

Mențiunea din art. 91 din legea pentru consiliile județene, că în cazurile anume arătate în acel articol Prefectul va întrebuința oficiul avocatului Statului, este creată în scop de a aduce o înlesnire Prefectului, iar nu de a-i mărgini dreptul de a face acte de conservațiune, și de a recurge la concursul unui alt avocat pentru a apăra și susține drepturile județului în procesele ce are.

Prin urmare, este valabil un apel făcut de Prefectul unui județ iar interesele județului pot fi apărate și de alt avocat de cât al Statului.

Deciziunea 30/905. — Respins recursul făcut de Osias Ausschnitt contra deciziunii Curții de apel din Galați, s. II cu No. 10/905 dată în proces cu Prefectura jud. Brăila.

Curtea,

Ascultând pe d-l avocat C. V. Benișache în dezvoltarea motivelor de casare;

Pe d-l avocat Ulubeanu în combateri;

Deliberând,

Asupra motivului I de casare:

I. «Violarea art. 91 al. III și IV din legea consiliilor județene, din 2 Aprilie 1864, cu modificările din 1866, 1872, 1883, 1886 și 1894.

«Prefectul n'a putut face nici apel de cât prin avocatul Statului, respectiv, nici numi avocat și apăra de cât tot prin avocatul Statului; numai în caz de litigiu cu Statul, consiliul județean numește alt avocat, nici o dată însă singur Prefectul; iar Curtea de apel care a primit de valabil apelul făcut de Prefect singur, și a primit să apere un alt avocat de cât al Statului, respingând excepțiunile propuse, a violat textul formal 91 al. III și IV susmenționat și a comis un exces de putere».

Având în vedere deciziunea supusă recursului din care se constată, că recurentul Osias Ausschnitt a cerut Curței de apel din Galați a declara nul apelul făcut de Prefectura județului Brăila, de oare ce apelul nu e făcut prin avocatul Statului, și că prefectul nu poate fi reprezentat în instanță de cât tot de avocatul Statului, după cum prevede art. 91 din legea pentru consiliile județene;

Considerând că acest articol are de obiect, de a recunoaște prefectului dreptul de a apăra înaintea justiției procesele intentate contra județului și de a porni orice procese în materie mobilă, iar în materie imobiliară de a intenta numai acțiuni posesorii și a face acte de conservațiune;

Considerând că în ce privește mențiunea din acest articol, că în asemenea cazuri prefectul va întrebuința oficiul avocatului Statului, această dispoziție din lege este creată în scopul de a aduce o înlesnire prefectului, iar nu de a-i mărgini dreptul de a face acte de conservațiune și de a recurge la concursul unui alt avocat, pentru a apăra și susține drepturile județului;

Considerând că aceasta fiind interpretarea ce urmează a se da sus citatului text de lege, cu drept cuvânt Curtea de apel a primit ca valabil apelul făcut de prefectul de Brăila, a primit să apere interesele județului un alt avocat de cât al Statului, și, procedând astfel, n'a violat în nimic dispozițiile articolului 91 din legea consiliilor județene;

Asupra motivului II:

II. «Eroare grosieră de fapt și exces de putere din partea Curții de apel, când înlătură expertiza unui om competent, care constată că cilindrul compresoriu este perfect și era în stare de a funcționa la 13 și 26 August 1903 când comisiunile urma să facă

recepția și că cauza nefuncționării a fost șoseaua ce nu era bine condiționată, culpa cumpărătorului, și se întemeiază pe enormitățile trecute în acele două grocese verbale din 13 și 26 August 1903, care n'au nici o forță probantă, fiind emanate din partea unor oameni ai părâtului, profani în ale ingineriei mecanice, contestate de noi atât la prima instanță, cum și în apel și redate absolut la nimic prin raportul de expertiză a omului competent; aici nu poate fi vorba de o apreciere suverană de fapte; este o eroare de fapt din cele mai grosiere posibile, este suprimarea controlului justiției, dacă trebuie să se ia de dovadă cele scrise bine-rău într'un proces-verbal a unei comisii de recepție; este o tăgadă de dreptate, este cel puțin un vădit exces de putere când judecătorul; părându-se că e la largul său și că n'ar fi control superior, aruncă un document valabil al procesului, expertiza, și se întemeiază pe acte afară din proces, streine procesului, procesele verbale a unei comisii de recepție, care n'au nici o forță probantă.

Considerând că fiind vorba despre buna sau reaua funcționare a unui cilindru compresor care formează obiectul acestui proces, această cestiune constituie o cestiune de fapt lăsată la suverana apreciere a instanțelor de fond, cari și-au putut forma convingerea despre modul de funcționare a cilindrului, din oii-ce elemente și împrejurări ale cauzei;

Că, în speță, Curtea de apel constatând că cilindru compresor n'a fost în stare să funcționeze, această constatare nu poate fi censurată de această Curte, așa că motivul de casare este nefondat;

Asupra motivului III:

III. Exces de putere și violarea convenției părților, care e legea lor.

De și termenul predării cilindrului, fixat prin contract, era 12 Iulie 1903, justificându-se forța majoră, Prefectura a prelungit termenul și cilindrul a fost predat înăuntrul acestui termen, iar Prefectura a procedat la recepție prin două rânduri de comisii, la 13 și 26 August 1903; cu toate acestea Curtea de apel a pronunțat rezilierea vânzării, întemeindu-se pe condiția rezolutorie, cu toate că predarea cilindrului se făcuse șoseaua lanca, se făcuse în termenul acordat și cu toate că mai mult de cât atâta: i-a precedat și recepția.

Considerând că acest motiv este lipsit de interes, căci Curtea a declarat reziliat contractul dintre părți pe motiv, că cilindrul nu s'a predat în stare de a funcționa precum era stipulat în contract, și, pe cât timp deciziunea Curței se menține pe acest temel, numai este nevoie de a se mai examina, dacă instanța de fond era în drept de a rezilia contractul și pentru faptul, că el n'a fost executat în termenele stipulate de părți;

Pentru aceste motive, Curtea, respinge recursul, etc.

TRIBUNALUL COMERCIAL ILFOV

Audiența de la 8 Octombrie 1905

Președinția D-lui A. JUCA, Membru

Sentința No. 1004

Inginer Bassa cu Alexe Dobrescu

Acțiune cambială. — Esecțiunii privitoare la forma cambiei. — Dacă pentru asemenea esecțiunii e admisibilă proba cu martori. — (Art. 349 și 467 C. comercial).

Dacă în aliniatul al doilea de sub art. 349 C. comercial, s'a prevăzut pentru esecțiunile personale act scris, aceasta nu însemnează că esecțiunile privitoare la forma titlului, cum ar fi că o cambie ar fi circulat mult timp după emiterea ei cu semnăturile acceptantului și girantului în alb, pot fi dovedite prin mijloacele de probațiune prevăzute de art. 56 C. comercial ci ele trebuiesc să rezulte din însăși titlu pe baza căruia se reclamă plata, căci contrariu ar fi a se crea o distincțiune pe care legiuitorul nu a prevăzut-o în art. 349 C. comercial.

Prin urmare, în împrejurările sus arătate proba cu martori nu este admisibilă.

Tribunalul,

Având în vedere apelul făcut de Ig Bassa în contra cărței de judecată No. 1237/905 a judeului Ocol. I București;

Având în vedere susținerile părților;

Având în vedere că prin cartea apelată s'a respins ca nefondată acțiunea intentată de Ig. Bassa contra lui Alexe Dobrescu prin care pretinde să fie obligat acesta din urmă în calitate de girant să-i plătească suma de 1000 lei ce-i datoră în virtutea unei cambii protestate;

Având în vedere că înaintea primei instanțe, părțile contestând că în momentul emiterii cambiei, aceasta conținea clauza la ordin în numele său și pretinzând că cambia a fost emisă în alb, s'a ordonat facerea unei expertise asupra acestui fapt, numindu-se ca expert, d-l Dr. chimist St. Minovici;

Având în vedere că în afară de împrejurarea că în contra acestui mijloc de probațiune se opuneau dispozițiunile categorice ale art. 349 C. com., independent de aceasta însă, singurul motiv pe care d-l judecător l'a avut în vedere la darea cărței de judecată apelată, este examenul d-lui expert asupra cambiei, examen din care ar rezulta că cerneala cu care s'a semnat polița, ar diferi de aceea din corpul ei;

Considerând că din acest fapt numai, nu se poate deduce care din cerneli este mai veche și afirmațiunea d-lui expert din acest punct de vedere, cată a fi înălțurată cu toate că susține cum că agenții chimici se comportă altfel cu cerneala din corpul cambiei și aceea din iscălitura «Petculescu», dar n'avem de cât să presupunem o diferență de îngroșare a cernelilor, pentru a ne explica variațiunea de acțiuni chimice; față cu aceste considerațiuni dar, raportul trebuie înălțurat;

Având în vedere că intimatul a mai cerut azi proba cu martori pentru a dovedi că cambia a cărei plată se reclamă de apelant a circulat mult timp după emiteria ei cu semnăturile acceptantului și girantului în alb.

Având în vedere că este de principiu că în materie cambială se cere ad solemnitatem, pentru existența obligațiunei chiar, proba scrisă (art. 270—272); cu toate acestea însă legiuitorul a acordat debitorului unei cambii dreptul de a se opune la plata ei, dar a circumscris acest drept numai la casurile limitative prevăzute de art. 349 C. com.;

Considerând că după acest text de lege, debitorul unei cambii va putea opune excepțiunii privitoare la forma titlului sau lipsa condițiunilor necesare pentru exercițiul acțiunei, cum și excepțiunile personale aceleia care a exercitat această acțiune, prevăzându-se pentru excepțiunile personale că ele vor putea întârzia condamnarea la plată de cât dacă sunt lichide și de o grabnică soluțiune și în orî-ce cas întemeiate pe act scris;

Considerând că dacă în aliniatul II de sub citatul articol, s'a prevăzut pentru esecțiunile personale act scris, aceasta nu însemnează că esecțiunile privitoare la forma titlului, -- cum este în speță acea invocată de intimat, -- pot fi dovedite prin mijloace de probațiune prevăzute de art. 46 C. com.; ci ele trebuie să rezulte din însuși titlu pe baza căruia se reclamă plata; căci contrariu ar fi a se crea o distincțiune pe care legiuitorul nu a prevăzut-o în art. 349 C. com. și a eluda principiul care consacrand cambia de act solemn, -- cere, după cum s'a demonstrat mai sus, -- proba literală pentru dovedirea existenței obligațiunei cambiale;

Că prin urmare, proba testimonială invocată de intimat fiind inadmisibilă, apelul făcut de d-l Bassa față cu cele ce preced devine fondat și ca consecință dar acțiunea intentată de acesta în contra lui Al. Dobrescu cată să fie admisă;

Pentru aceste motive, Trib., admite, etc.

(ss) Al. Juca, Iulian Teodorescu.

Grefier (s) S. Ionescu.

TRIBUNALUL JUDEȚULUI FALCIU

Audiența de la 10 Noembrie 1905

Președenția D-lui I. GAVRILESCU, Președinte

D. Manoliu cu Moștenitorii Teleman pentru anularea testamentului def. C. Teleman

Acțiune în justiție — Dreptul reclamantului de a lega instanța cu cine voește. — Dreptul părîtului de a chema pe alții în instanța în care este chemat de reclamant. — (Art. 66, 69 Pr. civ.)

Intervenția forțată. — Admiterea ei în dreptul nostru pentru o bună administrație a justiției.

1. După procedura noastră, numai reclamantul este în drept să precizeze și să indice persoanele ce urmează a fi chemate în judecată, cu care el înțelege a încheia contractul quasi-judiciar.

Părîtul are și el, une-ori, din diferite puncte de vedere, interes de a chema și alte persoane în instanța în care figurează, însă pentru aceasta trebuie să observe căile de procedură recunoscute, fie printr'un anume text pozitiv de lege, fie prin jurisprudență.

2. De și intervenția forțată saș silită nu este reglementată nici de procedura franceză, nici de a noastră, totuși ea se impune pentru o bună administrație a justiției, și pentru a se înlătura posibilitatea de hotăriri contradictorii, a căror ființă slăbește încrederea justițiabililor în justiție, și micșorează implicit respectul ce i se datorește.

Tribunalul,

Având în vedere incidentul propus de d-l avocat G. Gociu, în numele d-lui general Teleman, pentru amânarea termenului, în scop de a se cita în instanță, pe d-l Adam Mitache, cel d'al doilea executor testamentar, desemnat de def. maior Teleman, precum și pe toți legatarii particulari, căți au fost instituiți prin testament;

Având în vedere că, potrivit dispozițiilor art. 66 Pr. civ., «ori-cine pretinde un drept saș un lucru spre a-l obține legal, în cas de refuz din partea debitorului saș a detentorului, trebuie să formeze o cerere înaintea tribunalului»; că art. 69 Pr. civ., enumerând condițiunile ce trebuie să însușească cererea spre a fi juridicește valabilă, pretinde, între altele, să se arate «numele, pronumele, profesiunea, domiciliul saș rezidența reclamantului și a părătului»; că, din combinarea citatelor articole rezultă că reclamantul indică și precizează persoanele ce urmează să fie citate în acțiunea pornită de el și cu care, prin consecință imediată, înțelege să încheie quasi-contractul judiciar; că este exclusiv interesul reclamantului de a dobândi o hotărire judecătorească, susceptibilă prin efectul executării ei, să îdestuleze pretențiunile lui; că și părîtul are, une-ori, din diferite puncte de privire, un interes apreciabil, de a se cita, în instanța în care el figurează și alte persoane; că, pentru aceasta însă, trebuie să se adreseze căilor de procedură recunoscute, fie printr'un text pozitiv de lege, fie de jurisprudență; că, a se primi soluțiunea propusă de reprezentantul d-lui general Teleman, fără să se prevaleze de vre-una din căile de procedură amintite de a se cita, pur și simpu, în acțiunea introdusă de d-na Bosie, nooi părți ar fi a se impieta asupra dreptului reclamantului, enunțat mai sus, ceea-ce este nejuridic și, prin urmare, neadmisibil;

Având în vedere cererea formulată de părîtul D. Manoliu, prin avocatul său Dimitrie Alexandresco, de a se încuviința introducerea în instanță a fraților G. și Ioan Teleman moștenitorii legitimi împreună cu reclamanta E.iza Bosie, ai def. Maior C. Teleman;

Având în vedere că această cerere e caracterisată în limbajul juridic cu denumirea de *intervenție forțată*;

că, prin urmare, problema ce trebuie în prealabil resolvită, este cea următoare: este admisibilă intervențiunea forțată sub regimul legii noastre de procedură civilă?

Având în vedere că nici legiutorul român, nici acel francez nu reglementează și nici codifică intervențiunea forțată; că, dacă un text formal nu o concretizează, doctrina o discută și îi recunoaște existența; iar jurisprudența, rezemându-se pe principii recunoscute și stabilite, o consacră;

Considerând că este în interesul superior al justiției de a se păstra nealterat caracterul de adevăr, ce cuprinde o hotărire judecătorească: că, e pentru prestigiul ei, de a se evita hotăririle contrazicătoare a căror ființă slăbește încrederea justițiabililor și micșorează implicit respectul ce i se datorește; că, judecarea unei pricinii, în complexul ei, față și cu toate persoanele interesate, este neîndoios garanția unei bune administrații a justiției: o atare judecată satisface și dorința învederată a legiutorului, de a se împușina numărul proceselor;

Considerând de asemenea că, faptele juridice — în tocmăi ca și faptele omenestii, în cadrul cărora se cuprind — se împlinesc după *interes*; că, *interesul*, e criteriul cu care judecata măsoară utilitatea lor practică; că interesul face să se nască dreptul, iar dreptul, e necesarmente investit de acțiune; că e de principiu, de câte ori o parte afirmă un drept al său ce apare evident, judecătorii au îndatorirea să asigure, cu paza principiilor de drept, căile pentru realizarea lui; că, așa numită *intervenție forțată* e produsul, rezultanta, principiilor expuse; ea, este acțiunea pe care părțile o exercită, în interes de a stabili o situațiune juridică opozabilă tuturor celor interesați într'o judecată începută de o cam dată între ele și pentru evitarea eventuală a unor hotăriri contrazicătoare;

Că, în specie, d-l avocat Dimitrie Alexandresco, prin chemarea în instanță a fraților Teleman, pe cale de intervenție forțată, în numele părătului Manoliu, tinde să dobândească o hotărire asupra validității testamentului, care să le fie și lor opozabilă; că, în adevăr, dacă acțiunea d-nei Bosie se va respinge, frații Teleman, fiind și ei moștenitori ai def. C. Teleman, au calitatea să propună, la rândul lor, printr'o acțiune deosebită, anularea testamentului; și cum puțința anulării lui, nu este în mod absolut exclusă, nici eventualitatea hotăririlor contrazicătoare nu e înlăturată;

Că aceasta fiind, interesul intervențiunii forțate;

Pentru aceste motive, redactate de d-l membru de ședință Alexandru Mandrea, Tribunalul respinge incidentul d-lui avocat Gociu, primește intervențiunea propusă de d. avocat D. Alexandresco, etc.

(ss) I Gavrilesu, Alex. Mandrea, P. Râșcanu.

Observație. — Sentința tribun. de Falcu, ce publicăm astăzi, este juridică și bine motivată. Chestiunea de a se ști dacă intervenția forțată saș silită este, saș nu admisibilă, nu presintă, după părerea noastră, nici o dificultate; pentru-că, de și nici-un text de lege n'o prevede anume nici la noi, nici în Franța, totuși ea este generalmente admisă, și atât doctrina cât și jurisprudența care o consacră, își întemeiază soluția lor atât pe baza unei bune administrații a justiției, cât și pe natura lucrurilor.

Această măsură nu poate însă nici-odată fi ordonată de judecătorii din oficiu, fie-care parte fiind liberă de a aprecia dacă este mai avantajos de a se apăra singură, saș dacă ea trebuie să cheme pe altul în ajutorul său; dacă ea se mulțumește cu o hotărire opozabilă numai adversarului său,

saŭ dacă n'ar fi mai bine ca hotărîrea ce se va da să fie opozabilă tuturor acelor care ar avea un interes comun în cauză și cari ar putea în urmă să intente o nouă acțiune (1).

Tribunalul de Botoșani a respins însă asemenea intervenție, pentru următoarele motive :

«Considerând, dice tribunalul, că intervențiunea, ca și cererea incidentă, nu e mai puțin o reclamațiune, și ca atare, nu poate fi îndreptată din partea unei alte persoane de cât aceea în numele saŭ în interesul căreia ea s'ar exercita; că, dacă în legislația franceză, se discută admisibilitatea ei, aceasta se explică prin temerea ca nu cum-va o persoană prin terță opoziție să atace și să reforme o hotărîre dată între două persoane în absență; că nici în legiuirea noastră veche nu găsim o dispoziție în această privință, afară doar de un ofis domnesc din 1837, urmat de o circulară dată în Moldova, sub Mihail Sturdza, prin care se dispune că, în pricină atingătoare de alte persoane, să se cheme ori ce fețe ar avea un jignit interes, dispoziție izolată, care nu se ridică la valoarea unei legi, și nici procedura noastră civilă nu se ocupă de dînsa; ceea ce se explică prin considerația că, în genere, intervenientul e un garant saŭ un garantat; dacă e un garant, materia e tratată în capit. care se ocupă de chemarea garanților în cauză; iar dacă are un interes de apărut, are saŭ o acțiune principală, saŭ intervențiunea voluntară; căci nu poate fi constrîns a ridica și a susține un drept fără consimțimîntul său; în caz contrar, s'ar fi deschis o poartă largă șicanelor și proceselor nesfîrșite; că deci, intervenția forțată nefiind admisă de lege, cată a fi respinsă, etc.» (2).

Aceste considerații ale tribunalului din Botoșani, puse față în față cu acelea ale tribunalului de Fălciu, nu ni se par de loc întemeiate. De aceea, atît tribunalul de Suceava, în procesul de anulare a testamentului lui Cuza-Vodă, cât și acela de Roman, în procesul de anulare a testamentului episcopului Melhisedeck, aŭ admis principiul intervenției forțate (3). Același mod de a vedea a fost admis și de Curtea din Iași (4).

«Considerând, dice Curtea că, în ceea ce privește intervenția forțată a minorului Iorgu Lătescu, în procesul intentat de d-l N. Ceaur Aslan, d-lui Ciolac, intervenție care s'a admis de tribunalul de Dorohoiu, după cererea formală și insistența d-lui Ciolac, pentru-că, de și nici-un text din procedura română și franceză nu prevede o asemenea intervenție, totuși jurisprudența și autorii recunosc într'un mod constant, că intervențiunea forțată poate fi admisă de câte-orî intervenientul ar avea un interes atare în cauza principală precedentă, în cât și dînsul ar putea intenta separat uneia din părți o acțiune în urmă, și aceasta numai pentru a evita acțiunea posterioară a intervenientului, etc.»

Precum vedem, motivele intervenției forțate, admisă atît la noi cât și în Franța, se întemeiază pe considerații de utilitate practică și pe necesi-

tatea de a economisi părților cheltueli zadarnice și pierdere de timp, dar mai presus de toate, pe împrejurarea că ea înlătură ori-ce posibilitate de hotărîri contradictorii. Tribunalul de Fălciu face foarte bine să resară acest ultim motiv, și sentința sa nu este numai juridică, dar încă bine motivată. Soluția dată de tribunalul din Botoșani, care a voit să inoveze, va rămîne deci izolată, și jurisprudența va urma de bună samă și în viitor calea ce a apucat încă de la 1875, căci ea este cea bună.

D. Alexandresco

JUDECĂTORIA OGOLULUI VULCAN, Jud. Gorj

Audiența de la 24 Octombrie 1905

Carte de judecată No. 2001

Legea pentru organizarea meseriilor.— Proces-verbal de constatarea contravențiunilor la această lege.— Condițiunile cerute pentru validitatea procesului-verbal.— (Art. 16 Pr. pen.).

Legea pentru organizarea meseriilor din 1902, neprevăzînd anume regule pentru constatarea diferitelor abateri de la acea lege, urmează ca să ne referim în această privință la regulele prevăzute în art. 16 din procedura penală.

Astfel, este nul procesul-verbal de constatarea unei contravențiuni la zisa lege, cînd prin el nu se constată nici ce anume meserii exercită contravenientii fără să poseadă brevete, saŭ carnete, nici felul cum Președintele corporației a constatat acele contravențiuni.

Judecata,

Asupra acțiunii publice, prin care Ioan N. Mischie, Vasile Mihart, Ioan I. Gărbaci, Nichitu B. Dodenciu, Dumitru Topală, Nițu Lăpăduș, Constantin Iord. Gărbaci, Gr. Cornoiu, Ghiță Trohonel, Nicolae Gh. Trohonel, Ioan Dădălău, Ion Topală și Ion Brăncuș din comuna Telești, sunt dați în judecată pentru faptul că exercită meserii, fără a poseda brevete de maestrii saŭ carnete de lucrători;

Avînd în vedere susținerile părților;

Avînd în vedere că din procesul-verbal dresat de d-l Președinte al Corporației meseriilor Peștenăreanca viitor de aur din comuna Peșteana în ziua de 6 Octombrie 1905 nu se constată nici ce anume meserii exercită numiții contravenienți, fără a poseda brevete saŭ carnete, nici felul cam d l Președinte al Corporației a constatat aceste contravențiuni, adică dacă s'a transportat din comuna Peșteana, sediul Președintelui Corporației în comuna Telești unde domiciliază contravenienții; dacă d-l Președinte al Corporației a constatat prin simțurile d-sale aceste contravențiuni;

Avînd în vedere că în legea pentru organizarea meseriilor din 1902, neexistînd anumite reguli pentru constatarea diferitelor abateri de la dînsa, trebuie ca cesțiunea să fie rezolvată după regulele stabilite în codul de procedură penală;

Că dacă se citește art. 16 din citata procedură, se vede că procesele-verbale constatînd diferite contravențiuni, trebuiesc să îndeplinească oare-care condițiuni: adică să se arate natura și circumstanțele contravențiunilor, timpul și locul în care vor fi fost comise, probele și indiciile ce ar veni în greutatea celor presupuși culpabili;

Că dar sus zisul proces-verbal neîntrunind aceste condițiuni, urmează a fi anulat, iar contravenienții a fi achitați conform art. 10 alin. 11 proc. penală.

Pontru aceste motive, anulează procesul-verbal și achită, etc.

Judecător (s) C. St. Ștefănescu.

Grefier (s) Șt. Capeleanu.

(1) Cpr. Garsonnet, *Tr. th. et pratique de procéd. civile*, II, § 386, p. 636 (ed. 1-a). Veđi asupra intervenției forțate în Franța, *Répert Sirey*, V^o *Intervention*, 129 urm.; *Pand. fr.*, V^o *Intervention*, 59) urm.; *Tissier et Darras*, *Code de pr. civ. annoté*, I, art. 339, No. 96 urm., p. 901 urm.

(2) Veđi *Dreptul* din 1895, No. 61. Tribunalul din Brăila a respins, de asemenea, ca inadmisibilă, o intervenție forțată în materie cambială. Veđi *Dreptul* din 1901, No. 61.

(3) Veđi *Dreptul* din 1875, No. 31 și din 1882, No. 8.

(4) Veđi *Curierul Judiciar* din 1901, No. 14.